

DZIENNIK WARSZAWSKI

Nr. 150

Wtorek, 28 Czerwca (10 Lipca).

1866 r.

Wychodzi codziennie, oprócz dni następujących, po świętach poroczystych i niedzieliach. — Prenumerata w biurze Dyrekcji, ulica Miodowa Nr. 487 i Kasiorach. — Obwieszczenia przyjmują się za opłatą od wiersza druku: za 1-krotne obwieszczenie kop. 6, za 2-krotne kop. 9, za 3-krotne kop. 12. — Artykuły nadane do zamieszczenia w Dzienniku niezwracają się. — We wszystkich co dotyczy Dziennika, należy odnosić się wprost do Dyrekcji obu Dzienników Warszawskich.

Rok 3.

Prenumerata w Warszawie rocznie rs. 8. — Półrocznie rs. 4. — Kwartalnie rs. 2. — Miesięcznie kop. 67. — Bez odnoszenia w biurze Dyrekcji prenumerata nieprzynajmniej się. — Numer pojedynczy kop. 5. — Za odnoszenie do domu opłaca się miesięcznie kop. 5. — Na prowincji na stacjach Pocztowych w Królestwie i Cesarstwie: Rocznie rs. 9 kop. 20. — Półrocznie rs. 4 kop. 60. — Kwartalnie rs. 2 kop. 30. — Za przesyłkę w kopertach kwartalnie dopłaca się rs. 1.

PRENUMERATA NA TELEGRAMY.

Z powodu, że dołąd nie zgłosiła się dostateczna liczba prenumeratorem na telegramsy nasze drukowane w języku polskim i ruskim z różnieniem, a pragnęlibyśmy wprowadzić tę dogodność dla publiczności, oraz mieć możność rozszerzenia naszych telegraficznych stosunków, termin do zapisów na wspomniane telegramsy przedłużamy do dnia 3 (15) lipca, powtarzając, iż z zapisami zgłaszać się należy do Dyrekcji obu Dzienników Warszawskich, w domu pod N: 487 przy ulicy Miodowej.

SPIS RZECZY:

DZIAŁ URZĘDOWY. — Najwyższe podziękowanie. — Komisja likwidacyjna. — Komisja rząd. spraw wewn. i duch. — Naczelnik kanc. banku polsk. — Towarzystwo drogi żel. warsz.-wied. — Ustanowienie nowego urzędu.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY. — Warszawa. — Przegląd polityczny. — Telegramy. — Z widowni wojny. — Przejazd Ks. Oldenburgskiego. — Zwłoki Ks. Oldenburgskiej. — Wyrażenia wiernopoddańczych uczuć. — Kronika kościelna. — Kronika brukowa. — Omnibusy. — Wypadki. — Wydawnictwo dziennika *Moskowskija Wiedomosti*. — Anglja. Parlament. — Odroczenie parlamentu. — Austrja. Koleje żelazne. — Interwencja. — Zastępstwo. — Król saski. — Azja. Powstańcy. — Francja. Polityka francuzka. — Powątpiewania. — Hiszpanja. Oszczędności. — Prusy. Posłannictwo Prus. — Reforma Związku. — Deputowani liberalni. — Szwajcarya. Sympatje i antypatje. — Włochy. Pożyczka przymusowa. — Korespondencje z Lwowa. — Rozmaitości.

DZIAŁ URZĘDOWY

Warszawa.

dnia 27 Czerwca (9 Lipca).

Dla uczczenia pamiątki dnia ocalenia życia Najjaśniejszego Pana od zbrodniczego zamachu 4-go kwietnia, nadeszły pomiędzy innymi następujące wynurzenia: mieszkańcy po wiatu łomżyńskiego w gubernji augustowskiej wynurzyli życzenie, zbudowania w m. Łomży, funduszem ze składek dobrowolnych, gmachu na szpital św. Aleksandra; i parafjanie m. Wieruszowa w powiecie wieluńskim, po odprawieniu uroczystego dziękczynnego nabożeństwa z tegoż powodu, kupili z dobrowolnych ofiar dla miejscowego kościoła obraz Chrystusa Zbawiciela.

Po przedstawieniu tego Najjaśniejszemu Panu, Jego Cesarska Mość Najwyżej rozkazać raczył: tak mieszkańcom m. Łomży, za zamierzony przez nich dobroczynny uczynek, jak i parafjanom m. Wieruszowa uczestniczącym w składce, oznajmić w Imieniu Jego Cesarskiej Mości podziękowanie. Przytem Najjaśniejszy Pan raczył rozkazać, aby zamiarowi mieszkańców łomżyńskich co do zbudowania szpitala, nadany został dalszy bieg na właściwej drodze.

Komisja Likwidacyjna w Królestwie Polskiem podaje do powszechnej wiadomości, iż wynagrodzenia likwidacyjne: w ilości rs. 2,644 kop. 61, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 25 Czerwca (7 Lipca) r. b. sukcesorom *Lawciewiczów*, właścicielom dóbr Plaskowce lit. A., położonych w Gubernji Augustowskiej, Powiecie Augustowskim, Gminie Balla-wielka, wysłane zostało do Kasy Gubernjalnej Augustowskiej, celem wypłaty komu należy; — w ilości rsr. 23,632 kop. 38, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 25 Czerwca (7 Lipca) r. b. *Józefowi Zaborowskiemu*, właścicielowi dóbr Rozwadówka, położonych w Gubernji Lubelskiej, Powiecie Radzyńskim, Gminie Romanów, wysłane zostało do Kasy Powiatu Siedleckiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 6,730 kop. 98, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 25 Czerwca (7 Lipca) r. b. *Teresie Kozerskiej*, właścicielce dóbr Staw, położonych w Gubernji Lubelskiej, Powiecie Krasnostawskim, Gminie Staw, wysłane zostało do Kasy Powiatu Lubelskiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 46,735, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z d. 25 Czerwca (7 Lipca) r. b. *Włodzimierzowi Daehn*, właścicielowi dóbr donacyjnych Kozienice, położonych w Gubernji Radomskiej, Powiecie Radomskim, Gminie Kozienice Swierchy-górne, wysłane zostało do Kasy Powiatu Radomskiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 13,225 kop. 22, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 25 Czerwca (7 Lipca) r. b. *Stanisławowi Chelińskiemu*, właścicielowi dóbr Gortatowice, położonych w Gubernji Radomskiej, Powiecie Stopnickim, Gminach Gortatowice i Sendziejowice, wysłane zostało do Kasy Powiatu Kieleckiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 22,717 kop. 95, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z d. 25 Czerwca (7 Lipca) r. b. *Marjannie i Wincentemu Sęczykowskim*, właścicielom dóbr Dębska-wola, położonych w Gubernji Radomskiej, Powiecie Stopnickim, Gminie Sobków, wysłane zostało do Kasy Powiatu Lubelskiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 1,114 kop. 61, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 25 Czerwca (7 Lipca) r. b. *Karolowi Krzymuskiemu*, właścicielowi dóbr Jurzec-mały, położonych w Gubernji Augustowskiej, Powiecie Łomżyńskim, Gminie Rogienice, wysłane zostało do Kasy Powiatu Łomżyńskiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 7,801 kop. 12, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 25 Czerwca (7 Lipca) r. b. *Tekli Sokołowskiej*, właścicielce dóbr Piastowo, położonych w Gubernji Płockiej, Powiecie Mławskim, Gminie Białyszewo, wysłane zostało do Kasy Powiatu Płockiego, celem wypłaty komu należy.

Komisja Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych na posiedzeniu 22 Czerwca (4 Lipca) r. b. udzieliła p. Antoniemu *Zabokickiemu*, lekarzowi wykwalifikowanemu przez Wydział Lekarski Szkoły Głównej, prawo do praktyki w Królestwie Polskiem.

Naczelnik Kancelarii Banku Polskiego podaje do powszechnej wiadomości, że stosownie do art. 256 Instrukcji z d. 9 (21) Lipca) 1840 r. dla Banku wydanej, zwykle czynności Banku zawieszają się przez czas od 10 (22) Lipca do d. 20 Lipca (1 Sierpnia) r. b. dla sprawdzenia półrocznych rachunków. W czasie tym, oprócz wymiany biletów Bankowych, która w dniach i godzinach zwykłych odbywać się będzie, żadne wpływy ani też wypłaty dopelniane nie będą.

Towarzystwo Drogi Żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej. — Rada Zarządzająca Towarzystwa zawiadamia, powołując się na obwieszczenie swoje z d. 1 Lipca r. b. dotyczące wypłaty kuponów dywidendowych od akcji za rok eksploatacyjny 1865, że w tychże kasach i w tymże czasie t. j. od d. 8 Lipca do końca miesiąca wypłacane będą akcje wylosowane do umorzenia w ostatnim ciągnięciu odbytem w Październiku r. z. oraz dywidenda od akcji pożytkowych, których kupon za rok eksploatacyjny 1865 ma wartości rubli sr. dwa. W miejsce akcji wylosowanych, wydawane będą akcje pożytkowe.

Ustanowienie nowego urzędu. — Na wniosek Jego Cesarskiej Wysokości kierującego IV wydziałem przybożnej Kancelarii Cesarskiej, Najjaśniejszy Pan najwyżej rozkazać raczył ustanowić przy tym wydziale urząd radcy prawnego. (*Siew. Pocz.*)

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Warszawa.

dnia 27 Czerwca (9 Lipca).

Główny przedmiot zajęcia umysłów w tej chwili stanowią nie tyle operacje wojenne, ile propozycja austriacka, pośrednictwo co do której przyjął cesarz Napoleon, w przedmiocie zawieszenia broni. Dzienniki pruskie wszelkiej barwy, z ministerjalnym organem *Nordd. A. Z.* na czele, z jawną radością donoszą, że generał Gablenz, mający polecenie zaproponowania szczętygodniowego rozejmu, nie został przyjęty przez króla pruskiego, co wskazuje, że Prusy nie zgodzą się na rozejm, chyba pod warunkiem zadosyćuczynienia „słusznym” ich żądaniom, odpowiednim poniesionym ofiarom, nawet przy pośrednictwie cesarza francuzów. Czytelnikom naszym znane są żądania Prus, na które Austrja przystać prawie nie może. Lecz nie tylko Prusy nie zgadzają się na rozejm, ale i Włochy, o ile można wnosić z dzienników i telegramów o działaniach wojennych, nie chcą przystać na nie, jakkolwiek zdawałoby się dla nich korzystnym z powodu możności nabycia Wenecji. *Nordd. A. Z.* sądziła, że Włochy nie zechcą przyjąć w podarunku, któryby zawsze pozostawiał niesmak, tego, co mogą zabrać zbrojną ręką, a obok tego muszą zatrzeć wspomnienie o klęsce pod Custozzą. Podarunek nie jest węzłem, któryby mógł utwierdzić z pojedynczych szczepek jeden wielki naród. Dzienniki włoskie utrzymują też, że gdyby wojska austriackie opuściły Wenecję w celu udania się przeciw Prusom, armja włoska ścigałaby je trop w trop, aż do chwili złączenia się z armją pruską. Włochy nie powinny pozostawić Prus samemu, ani w zwycięztwie ani w porażce. Dzienniki te sądzą, że bezzwłocznie rozpocząć się kampanja.

Teraz chodzi o to, w jakim stopniu cesarz francuzów będzie popierał propozycję austriacką i co zrobi z ofiarowaną mu prowincją, której ustąpienie przez Austrję, wykazuje niemoc tego mocarstwa. Niektóre dzienniki francuzkie lubiące przypuszczenia i nowinki donoszą, że komisarz francuzki wysłany już został do Wenecji dla objęcia jej w posiadanie i że mają ją zająć jedna lub dwie dywizje francuzkie. *La Presse* i *La France* donosiły, że rząd francuzki przesłał wiadomość do rządu włoskiego, aby jego wojska nie wkraczały na terytorjum wenecjańskie, które już stało się francuzkiem i że podobno wydano już rozkaz flocie morza Śródziemnego do odplynięcia do Wenecji; ale trudno temu wierzyć, a nawet w Paryżu nie dawano wiary tymowieściom. *Nordd. A. Z.* uważa tę wiadomość za tendencyjne kłamstwo, gdyż zajęcie przez francuzów czworoboku twierdz, pozwalające Austrji całą jej armję zwrócić przeciw Prusom, byłoby jawnym zerwaniem Francji

z Włochami i Prusami, i stanowiłoby dowód przymierza franko-austrjackiego. Ze wszystkich proponowanych sposobów załatwienia, najdziwniejszym jest podawany przez legitymistyczną *Gazette de France*. Dziennik ten sądzi, że Cesarz Napoleon utworzy niezależne państwo z Wenecji i urzeczywistni swój dawny projekt konfederacji włoskiej. Jakkolwiek *Gazette de France* nic nie wspomina o przywróceniu na tron książąt tokańskiego, modeńskiego i parmeńskiego, wszelako widocznie weale by temu nie była przeciwna Austria, straciwszy wszystkie swe siły w Czechach, na co spokojnie pozwoliłyby Prusy, zgniotłaby te ostatnie i mogłyby się one uważać za szczęśliwe gdyby im pozostawiono Marchję brandenburgską i Pomeranię. Taki jest plan *Gazette de France*. *La Presse* mniema, że cesarz Napoleon ustąpiłby Włochom Wenecję bez żądania żadnego wynagrodzenia, wymagając tylko wyrzeczenia się myśli przeniesienia stolicy do Rzymu. Inne dzienniki francuskie sądzą, że w zamian za Wenecję cesarz Napoleon żądać będzie wyspy Sardynji nader ważnej dla Francji, ze względu jej komunikacji z Algierją i handlu jej morskiego w ogólności, szczególnie po przekopaniu międzymorza suezkiego. Lecz wszystko to są propozycje nie mające znaczenia i przedwczesne, bo dotąd Włochy nie wyraziły życzenia nabycia Wenecji z rąk cesarza Napoleona.

Tymczasem telegramy nasze nie wskazują, aby propozycja rozejmu wstrzymała działania wojenne, które ciągle są prowadzone dalej. Tak, telegram z Wiednia donosi, że armja austriacka cofa się, i 6-go lipca jej główna kwatera przeniesiona została do Litomyśla (Leitomischl) na drodze ku Brünn, co potwierdza podana przez nas wiadomość, że Praga zupełnie pozostawiona została na łup nieprzyjaciela. Telegram z Berlina donosi o przeniesieniu królewskiej głównej kwatery w d. 6-ym w południe do Pardubic, o cofaniu się armji austriackiej w kierunku do Brünn, którą armja pruska zdawała się ścigać, i o kanonadzie, która przez pięć godzin dawała się słyszeć w okolicy Königgrätz, co pozwalało wnosić, że atakowano tę twierdzę. Z drugiej strony nie bez znaczenia są poniżej zamieszczone wiadomości, że prusacy zajęli Opawę (Troppau) i posuwają się do Ołomuńca, grożąc w ten sposób komunikacjom armji austriackiej.

Z południowego teatru wojny, telegram z Wiednia donosi o odparciu ze znacznymi stratami wojsk włoskich, które obstrzeliwały Borgoforte, nie uszkodziwszy weale jego fortyfikacji, i o potyczce 4-ch kompanij strzelców austriackich z 6,000 ochotników, 4-ma działami i dwoma łodziami kanonierskimi nad jeziorem Idro, gdzie ochotnicy mieli stracić 700 ludzi. Wszelako telegram pośrednio oddaje pochwały ochotnikom, donosząc, że wojska austriackie pięciokrotnie odpierały nieprzyjaciela, który zatem pięć razy atakował. *La France* podaje wiadomość, że podobno włosi przeprowadzili się przez Po. Jeżeli wiadomość ta byłaby prawdziwą, to uczyniłoby bardzo wątpliwą nadzieję pomyślnego rezultatu układów o rozejm. W samym Wiedniu nie wierzą, w skutek układów; przeciwnie, wnosząc z poniżej zamieszczonych wiadomości, panuje tam popłoch, tak, że wszystkie zapasy składów z północnej kolei żelaznej przewożą na południową. O Pradze nie ma co mówić, austriacy zupełnie ją porzucili.

W Paryżu ciągle jest mowa o zmianie konstytucji, i na jednym z posiedzeń rady gabinetowej, na którym roztrząsano ten przedmiot, miała być mowa o zniesieniu ministrów bez wydziału, tak zwanych ministrów-mowców i zastąpieniu ich przez komisarzy rządowych. Opozycja, jak się zdaje, niezadowolniona jest z proponowanej zmia-

ny i wszyscy dziesięciu deputowani Paryża postanowili podobno złożyć mandaty, w razie gdyby wspomniane zmiany miały zostać zatwierdzone.

Gabinet lorda Derby nie może jakoś się ukonstytuować, i jego przysły prezes musiał żądać nowego odroczenia posiedzeń parlamentu. Powodem tej zwłoki w części mają być obecne wypadki, które zaskoczyły rząd angielski, i nagła śmierć margrabiego Landsowne, który miał być członkiem nowego gabinetu.

Zwracamy uwagę czytelników naszych na zamieszczone poniżej korespondencje ze Lwowa.

Telegramy.

W i e d e n, 7-go lipca. *Die Presse* donosi z placu boju: Armja w dalszym ciągu cofa się niezaczepiana. Rozejm nie został przyjęty. Gablenz wrócił do głównej kwatery. O godzinie 10-ej wieczorem główna kwatera przeniesiona została do Litomyśla (Leitomischl). Na polu bitwy panuje spokojność. Straty w ludziach i działach są znaczne, ale nie tak wielkie jak mniemano. Trabau jest zasłonięte przez wojska. Clam-Gallas wyjechał, a Gondrecourt objął dowództwo nad jego korpusem.

W e r o n a (główna kwatera), 6-go lipca. Nieprzyjaciel cofnął się z pod Borgoforte, poniosłszy znaczne straty przy wczorajszym obstrzeliwaniu. Fortyfikacje są w zupełnie dobrym stanie. Kapitan od cesarskich strzelców Gredler, wczoraj pomyślnie walczył, mając 4 kompanje, z 6,000 ochotników z 4-ma działami i dwoma łodziami kanonierskimi, nad jeziorem Idro. Nieprzyjaciel był pięć razy odpierany i stracił 700 ludzi.

B e r l i n, 8-go lipca. Z Horitz donoszą pod 6-ym: Królewska główna kwatera po południu przeniesiona została do Pardubic. Benedek cofa się na Brünn. Armja pruska zdaje się go ścigać. Z pod Königgrätz dawała się słyszeć przez pięć godzin kanonada. Przypuszczają, że to jest atak na Königgrätz.

P a r y ż, 7-go lipca. *La France* pisze: Podobno włosi przeprowadzili się przez Po.

B e r l i n, 8-go lipca. *Monitor* pisze: Układy w przedmiocie rozejmu żywo są prowadzone. *Patrie* donosi, że król pruski wynurzył cesarzowi Napoleonowi podziękowanie i przesłał hr. Goltzowi instrukcje; hr. Goltz miał naradę z p. Drouyn de Lhuys.

W i e d e n, 8-go lipca. Skarbiec banku przewieziony został do Komorna.

P e s z t, 9-go lipca. Znaczna liczba oficerów z dawnej armji honwędów, podała prośby do cesarza, i w nich na znak swego przywiązania do tronu i sprawy państwa, do którego należą i Węgry, proszą monarchę o pozwolenie służenia w armji.

Z widowni wojny.

* *Wien. Abp.* ogłasza następujący telegram od feldceugmistrza Benedeka do cesarza austriackiego:

Hohenmauth, 4 lipca, o godzinie 3-ej z rana. Po przeszło pięciogodzinnej świetnej walce całej armji i sasów w oszańcowanej części pozycji Königgrätz, przyczem środek był w Lippa, powiodło się nieprzyjacielowi usadowić się niepostrzeżenie w Chlumie. Dżdżysty czas trzymał dym od wystrzałów przy samej ziemi, co uniemożliwiło wszelki dokładny pogląd. Korzystając z tej okoliczności, przeciwnik zdołał wkroczyć do naszego stanowiska pod Chlumem. Najbliżej stojące wojska, ostrzeliwane ztamtąd niespodzianie z boku i z tyłu, zachwiała się, i pomimo wszelkich usiłowań, niepodobna było powstrzymać odwrotu. Takowy nastąpił z początku z wolna, lecz następnie był coraz śpieszniejszy, im bardziej napierał nieprzyjaciel, aż nareszcie wszystkie wojska cofnęły się za mosty wojskowe na Elbie i do Pardubic. Straty nie zostały jeszcze obliczone, lecz są bezwątpienia bardzo znaczne.

* *Nordd. A. Z.* donosi: Niezwłocznie po przybyciu króla pruskiego do kwatery głównej, powzięte zostało postanowienie, przedsięwziąć ogólny atak na armję austriacką. Zavrzała walka z 3-go lipca, i dzień ten uwieńczony został jak najświetniejszym dla Prus zwycięstwem. Król pruski kierował osobiście działaniami. Wydając podczas bitwy rozkazy, król był niejednokrotnie narażony na ogień nieprzyjacielski; po zdobyciu silnych pozycji austriackich za rzeką Bystrzycą, sam król stanął na czele jazdy, która ścigała cofającą się armję austriacką, i w ten sposób zwiększył rezultaty świetnego zwycięstwa. Które części armji austriackiej zostały ocalone, niewiadomo jeszcze. Pięć korpusów austriackich brało udział w walce, wiadomo zaś, że armja północna składa się z siedmiu korpusów. Niewiadomo, czy brakującymi dwoma korpusami są te, które zostały pobite, i czy mianowicie należy tu korpus Gablenza, który najwięcej poprzednio ucierpiał, albo też czy dwa nietknięte jeszcze korpusy zasłaniają odwrot armji północnej, dla umożliwienia zgromadzenia się jej szczątków.

* *Schl. Z.* podaje następującą korespondencję z Horzyc, datowaną 3-go b. m. o godz. 7-ej wieczorem i obejmującą szczegóły o bitwie pod Königgrätz czyli pod Sadową: „Piszę do was wśród samego jeszcze zamieszania bitwy, która stoczona została dziś pod Sadową i trwała aż do późnej godziny popołudniowej. Wyruszyliśmy dziś o 7-ej zrana z zamku Kaminetz, położonego pomiędzy Horzycami i Jiczynem, i słyszeliśmy już w drodze przeciągłe i nieustanne strzały armatnie. Po naszym tu przybyciu o godzinie 11-ej, gdyż postępowaliśmy z wolna z powodu często napotykanym po drodze przeszkod, zastaliśmy już kilku kawalerów św. Jana, zajętych urządzeniem szpitalów. Walka nie była jeszcze przybrała żadnego stanowczego zwrotu. Niestety, niedyspozycja nie pozwoliła mi iść dalej, zwłaszcza, że padał gwałtowny deszcz; wszedłem przeto z kilkoma oficerami na wysoką wieżę kościelną w miasteczku, z której mieliśmy w niezbyt wielkiej odległości dość dokładny widok bitwy. Pewien dość spokojny mieszkaniec tu ejszy, który nam towarzyszył z mniejszą bojaźnią i nie z tak wielkim fanatyzmem, jak to ma w ogóle miejsce z tutejszym ludem, zapewniał nas, że od dziś zrana, bitwa zbliżyła się o jakie pół godziny drogi od miasta Horzyc, i rzeczywistość, linje posuwały się jeszcze to w jedną, to w drugą stronę. Około godziny 3-ej popołudniu przysły tu pierwsze oddziały (z 27-go pułku), które przyprzedały jeńców i zakomunikowały nam wiadomości, które podają z późniejszymi uzupełnieniami. Siódma dywizja (generała lejtnanta Fransecky) spotkała się o g. 5-ej zrana z austriakami, którzy stali naprzeciw niej w przemagającej sile, i nie czekając na posiłki, poszła natychmiast do ataku. Z tego powodu walka była nierówna i wymagała nadludzkich usiłowań ze strony wojsk pruskich, które stawały czoło z godną podziwiania walecznością, nie zważając na to, że ogień nieprzyjacielski przeredzał jej szeregi. Walka przechodziła z pozycji na pozycję, ze zmiennem powodzeniem, aż nareszcie przysły po południu posiłki z drugiej armji (księcia następcy tronu pruskiego), które wszczęły bitwę i postawiły waleczną siódma dywizję w możności cofnięcia się. (Mowa jest tu jedynie o jednej części bitwy, gdyż oprócz 7-ej dywizji, inne jeszcze liczne oddziały pierwszej armji brały udział w bitwie.) Oficerowie i żołnierze, z którymi rozmawiałem, dają straszny obraz tej bitwy; masy trupów pokrywały pobojowisko. Około godziny 6-ej, walka zdawała się kończyć na korzyść prusaków. Oprócz ciężko ranionych, których przewieziono tu na wozach, przyprowadzono także w ciągu kilku godzin 2,500 austriaków wziętych do niewoli, pomiędzy którymi było około 10 oficerów. Trzy szwadrony 10-go pułku huzarów pruskich wzięły do niewoli cały bataljon, a gefrejtter Warfschmidt (z tegoż pułku), zdobył sztandar pomiennego bataljonu. Był to, o ile mogłem dowiedzieć

się bataljon pułku piechoty Nr. 51 (węgierskiego) Karola Ferdynanda. Jazda pruska poniosła niewielkie straty, lecz piechota bardzo ucierpiała od nieprzyjacielskiego ognia karabinowego. Wojskowi pruscy oddają jak największe pochwały waleczności austriaków, zwłaszcza strzelców, którzy mieli strzelać „jak czarci”. Sami tylko włosy dezertowali w znacznej liczbie i chętnie. Dość było smutnych scen; widziałem jeńców i rannych austriaków, ludzi z silnym załamaniem, którzy płakali jak dzieci, tak, że patrząc na nich, aż serce się krajało z żalu. Nasi magdeburscy byli w jak najlepszym humorze, pomimo niedostatku i śmierci, na jaką tylko co narażali się, i opowiadali o bitwie w sposób bardzo naiwny. Z wieży widziałem pięć wiosek płonących; powiedziano mi, że są to wsie Benatki, Dohalice, Dohaliczki, Prim i Wszestar. Pod wsią Lipa (koło góry tejże nazwy), wszczęła się walka, która zakończyła się pomiędzy Sadową i miasteczkiem Nehanice. Ósma dywizja (jen. lejtn. Horn'a) przybyła jeszcze przed księciem następcą tronu na pole bitwy, śpiesząc się z pomocą dla siódmej dywizji.

* *Pos. Z.* podaje z pola bitwy wiadomość prywatną z 6-go b. m., że feldceugmistrz Benedek musiał odesłać po bitwie 8 pułków do Pragi, gdyż pozostali jeszcze przy życiu oficerowie oświadczyli, że żołnierze tak upadli na duchu, iż w razie nowej walki, złożą niewątpliwie broń. W innych pułkach oficerowie byli zmuszeni podczas bitwy zabijać żołnierzy, gdyż ci wahali się atakować. — Wojska austriackie, które stały pod Oświęcimem, cofnęły się także.

* *Berlin, 6 lipca.* O bitwie stoczony zwycięzko dnia 3-go b. m., nadeszły następujące szczegóły: Pierwsze przygotowania do walki przedsięwzięte zostały dopiero około północy z 2-go na 3-ci b. m., i pomimo to obie armje pruskie rozpoczęły już swe poruszenia o godzinie 2-iej z rana, a pomiędzy godziną 7-mą i 8-mą, dane były przez 2-gi korpus armji, w przytomności króla, pierwsze strzały. Przez całych pięć godzin armja księcia Fryderyka-Karola walczyła pod Sadową, z austriakami, którzy zajmowali silne pozycje i bronili się z nadzwyczajną wytrzymałością. Lecz nareszcie, na skutek stanowczego ataku skierowanego przez armję księcia następcy tronu na lewo od strony Elby, i przez wojska jen. Herwartha na prawo, przyczem nastąpiło jednocześnie natarcie na środek, wsparte przez brygadę gwardji i przez pułk 48-y, austriacy zmuszeni zostali do cofania się. Ogień artylerji stał się słabszym i i rozpoczęło się działanie jazdy. Działo się to około godziny 2-iej. Korpus gwardji z armji księcia następcy tronu połączył się na polu bitwy po przed Sadową z wojskami pierwszej armji. Wyparcie nieprzyjaciela z pozycji na pozycje i energiczne ściganie go przez jazdę prowadzoną przez króla pruskiego, uzupełniło zwycięstwo. (*Nordd. A. Z.*)

* *Berlin, 7 lipca.* O bitwie pod Königgrätzem czyli pod Sadową otrzymano następujące szczegóły: Na skutek rozporządzenia wydanego przez króla, książę Fryderyk-Karol opuścił w nocy z 2-go na 3-ci b. m. swą kwaterę główną i posunął się z pierwszą armją w prostym kierunku do Königgrätz. Pierwsza armja stanowiła środek, podczas gdy oddział jenerała Herwartha miał stać na prawym skrzydle, a druga armja księcia następcy tronu pruskiego miała tworzyć lewe skrzydło. Siódma dywizja pierwszej armji posuwała się przez Czerekwice i Sadową dla połączenia się z armją księcia następcy tronu; ósma dywizja (Horn'a), która poszła na Milowice, przeznaczona była do bezpośredniego ataku środka armji austriackiej. Drugi korpus armji posunął się ku Dohalicom, na południe od Sadowej; trzeci korpus armji pozostał w rezerwie. Jenerał Herwarth posunął się ze Smidaru do zerwie. Dywizja Horn'a natrafiła o godzinie 7-iej z rana na austriaków pod Sadową, gdzie zajmowali oni pozycje bardzo silną, ufortyfikowaną i zaopatrzoną w baterje i szanice polowe. Dywizje Horn'a i Franchy podtrzymywały tu bitwę do godziny 10-iej przed południem. Król przybył na pole bitwy zaraz po godzinie 8-iej, do tej zaś chwili działaniami kierował książę Fryderyk-Karol. Król objął dowództwo naczelnego. Kluczem pozycji austriackiej był znajdujący się na froncie las, którego brzeg stanowił jakby zasiek, gdyż nagromadzone tam były pościnane drzewa, a z po za tego lasku artylerja austriacka dawała strzały. Na drzewach pozawieszane były rozmaite znaki, po których artylerja austriacka mogła zmierzyć dokładnie odległość. Pomimo to las zdobyty został szturmem wykonanym z bohaterskim zapałem. Na lewym skrzydle austriackim stali nasi naprzeciw 8-go korpusu pruskiego, dowodzonego przez jenerała Herwartha, który przypuścił silny atak i zmusił austriaków do cofnięcia się w tył. Około godziny 3-iej kłęby dymu od strażów w okolicach Lipy dały znać, że książę następcy tronu zbliża się ze swą armją.

Posuwanie się drugiej armji utrudnionem zostało przez ulewny deszcz, który popsuł całkiem drogi. Obok tego armja ta musiała odeprzeć korpus feldm. por. Legeditsch'a. Gwardja poszła natychmiast do szturm na wzgórza zajmowane przez prawe skrzydło austriackie i odparła nieprzyjaciela. Jednocześnie pruscy zdobyli i obsadzili wyż wspomniany las. Jenerał Herwarth atakował lewe skrzydło austriackie. Nieprzyjaciel uczynił jeszcze rozpaczne usiłowanie i atakował całą siłą środek armji pruskiej, gdzie dywizja Manstein'a wytrzymała cały nacisk i odparła takowy z powodzeniem. Bitwa została rozstrzygnięta, huk dział ustał i armja austriacka przedsięwzięła odwrót. (*Nordd. A. Z.*)

* *Berlin, 6 lipca.* *Voss. Z.* podaje ze sfer militarnych wiadomość, że na skutek świetnego zwycięstwa odniesionego nad austriakami pod Sadową, król pruski otrzymał przez telegram powinszowania od Najjaśniejszego Cesarza Aleksandra II, oraz od cesarza Napoleona i od innych monarchów. W telegramach tych chwalona jest waleczność armji pruskiej.

* *Horzyce (Horzitz), 6 lipca.* Dezert, który przybył z Pragi, powiada, że panuje tam wielka radość z powodu wiadomości, że armja austriacka z Włoch ma wkrótce przybyć pod Brno i Olomuniec, lecz jednocześnie panuje tam obawa, że miasto wymienione zostanie niezadługo zajęte przez prusaków, gdyż Benedek cofnął się już za Elbę i nie może przeto bronić Pragi. Usposobienie umysłów w Pradze nie jest zbyt złe z powodu dobrowolnego odstąpienia Wenecji, pod którym to względem pogłoski są coraz bardziej stanowcze. (*Nordd. A. Z.*)

* *Berlin, 6 lipca.* *St. Anz.* zaczął z dniem dzisiejszym ogłaszać listę strat i podaje urzędownie poświadczoną proklamację, którą Benedek miał wydać przy wkroczeniu do Prus. — Tenże numer *St. Anz.* obejmuje odezwę ministra wojny do lekarzy pruskich i obcych, ażeby zgłaszali się dobrowolnie do sztabu lekarskiego dla niesienia pomocy rannym austriakom.

* *Krak. Z.* podaje następujący telegram z Cieszyna, datowany 6-go lipca o godzinie 11-iej przed południem i nadesłany do dowodzącego wojskami w Krakowie: „Podług wiadomości urzędowej z Opawy, weszło tam 5-go b. m. około 8½ z rana 1,000 prusaków, a w godzinę później 4,000 ludzi; szukano w urzędzie poboru podatków pieniędzy, lecz nie znaleziono wcale takowych; pocztamt i zarząd telegrafów zostały zajęte i zamknięte. Postawiono w rynku działą, w domu posiedzeń sejmku stanął jenerał, w budynkach zaś rządowych rozkwatrowali się pułkownik i kilku oficerów. Miasto jest otoczone i nikogo nie przepuszczają ani z miasta, ani do miasta. Jenerał wydał proklamację zapewniającą poszanowanie dla mienia prywatnego. Oddział posuwa się dalej ku Olomunecowi, pozostawiając tu załogę. Spodziewana jest większa jeszcze ilość wojsk. Z tego powodu zaniechany został zamiar przeniesienia do Opawy siedziska władz.”

* *Wiedeń, 6 lipca.* *Wien. Z.* zaprzecza wiadomości o podróży hr. Mensdorffa na północ, w celu zawiazania układów pokojowych. Opinia publiczna w Austrii domaga się pokoju z Włochami, a prowadzenia wojny z Prusami. Dnia 2 i 3 lipca odbyły się małe utarczki pod Langiacona i San Antonio. Nieprzyjaciel odparty został do Rocca Anfo.

* *Berlin, 7 lipca.* Według *Allg. Augs. Z.* jenerał Benedek pozbawiony został naczelnego dowództwa. (*Schl. Z.*)

* *Kraków, 7 lipca.* Dziś w południe miał się odbyć przed fmp. hr. Rzikowskim przegląd szwadronu krakusów formacji hr. Starzeńskiego, który miał osobiście oddać ten szwadron na usługi państwa. (*Krak. Z.*)

* *Wrocław, 7-go lipca.* *Schl. Z.* podaje wiadomość z Raciborza z 6-go b. m., że wojska, które tam stały, zajęły Opawę.

* *Kassel, 6-go lipca.* Otrzymało tu wiadomość, że wojska badeńskie opuściły wczoraj po południu Giesseń i okręg Wetzlar. Udały się one na teraz do Butzbach i jego okolic. Wczoraj ukazywały się one jeszcze w niektórych punktach w okolicach Giessen, poczem cofnęły się dalej. Powiadają, że badeńczycy dokonali odwrót w bardzo złem usposobieniu ducha. (*Nordd. A. Z.*)

* Taż gazeta pisze: Z powodu niejasnych wiadomości o planie działań armji związkowej, trudno ocenić strategiczną doniosłość bitwy pod Dermbach. Rozstawieni tam bawarowie, mieli prawdopodobnie zadanie zasłonięcia cofającej się armji od ataku z boku. Z Hildburghausen bowiem piszą pod dniem 3-im b. m.: Wczoraj około południa, reszta wojsk bawarskich (z artylerją) cofnęła się ztąd w kierunku północno-zachodnim na Römheld. Od czasu jak hano-werczycy kapitulowali, zdaje się, że zaniechany zo-

stał zamiar posunięcia się przez lasy turyngskie, albowiem wojska, które udały się były w tę stronę, cofnęły się na zachód, w stronę Meiningenu i t. d. Tarazniejszy kierunek marszu ma na celu, jak powiadają, Hesję elektoralną. Liczba wojsk, które tędy przeszły, wynosi przeszło 20,000 ludzi.

* *Pest, 3 lipca.* *Sürgöny* ogłasza adres wiernopoddańczy miasta Eperies. *Lloyd* donosi, że dziś wieczorem przywiozą tu parostatkiem 2,500 jeńców pruskich, którzy odstawieni zostaną do Peterwardein. (*Wien. Z.*)

* *Nordd. A. Z.* pisze: Straż przednia armji związkowej ukazała się w Hesji elektoralnej (pod Hünfeld), lecz na skutek strażów pruskich, cofnęła się niezwłocznie. Podług *Köln. Z.*, w Fulda spodziewają się przybycia jenerała Falckensteina z wojskiem. Prawdopodobnie na skutek tej wiadomości, wojska związkowe, złożone z pułków 1-go i 5-go piechoty badeńskiej, dwóch bataljonów fizyljerów badeńskich, jednego pułku dragonów wirttembergskich i jednej baterji żłobkowanej, cofnęły się raptem na Kirchgöns, badeńczycy zaś stojący w Wetzlar pod dowództwem pułkownika Heilbronna, przedsięwzięły z niemijszym pośpiechem odwrót po drodze do Butzbach. Ten ostatni oddział badeńczyków składa się z 2-go i 3-go pułku piechoty badeńskiej, ze strzelców, saperów i jednej baterji żłobkowanej.

* *Brunswik, 5 lipca.* Rząd książęcy postanowił uruchomić kontyngens bruświcki i oddać takowy do rozporządzenia Prus. Sejm księstwa został zwołany. (*Wolff's T. B.*)

* *Florenceja, 4 lipca.* Baron Ricasoli wyjechał znowu do obozu. Depesza urzędowa stwierdza, że w bitwie pod Monte-Suello (Monte-Stelvio?), ochotnicy nie mogli użyć swej amunicji z powodu silnego deszczu. Ochotnicy zajęli na nowo swe pozycje, lecz ponieśli znaczne straty. (*La Patr.*)

* *Brescia, 4 lipca.* Wczoraj Garibaldi atakował nieprzyjaciela oszańcowanego w pozycji Monte-Suello (Monte-Stelvio?). Austriacy, którym sprzyjała miejscowość, stawiali silny opór. Ochotnicy cofnęli się w dobrym porządku do Anso. Pomiędzy poległymi znajduje się jeden kapitan. Garibaldi został lekko raniiony w nogę. (*Tamże.*)

* *Brescia, 4 lipca.* Rana Garibaldeggo jest bardzo lekka, tak iż za ośm dni będzie mógł znowu wsiąść na konia. (*Tamże.*)

* *Torre Malamberti, 4 lipca.* (Wiadomość urzędowa). Na skutek wczorajszej bitwy, austriacy opuścili pozycje Monte-Suello (Monte Stelvio?) i Caffaro, które zostaną niezwłocznie zajęte przez ochotników. (*Tamże.*)

* *Medjolan, 4 lipca.* Donoszą, że korpus armji bawarskiej wszedł do Tyrolu austriackiego i posuwa się ku Włochom. Zapewniają, że austriacy opuścili wszystkie pozycje, które pozajmowali niedawno na prawym brzegu Mincio. (*Tamże.*)

* Z Berlina donoszą, iż wiadomość o żądaniu zawieszenia broni wywarła w tej stolicy wielkie wrażenie. W kołach rządowo-politycznych sądzą, że zawieszenie broni nie może być przyjęte, dopóki główne podstawy pokoju dotyczące kwestji niemieckiej nie zostaną tymczasowo ułożone. Pierwszym warunkiem rozejmu, jak mówią, ma być zajęcie przez wojska pruskie całych Czech i opuszczenie przez Austrię twierdz Königgrätz, Josephstadt i Theresienstadt. (*La Patr.*)

* Donoszono, że oficerowie mocarstw zagranicznych wysłani zostali do kwater głównych dla śledzenia za działaniami wojennymi armij w Czechach. Wiadomość ta jest mylną. Naczelní wodzowie tak pruskie jak austriackie wojsk, odmówili, słusznie, przyjęcia do swoich kwater głównych oficerów zagranicznych, a odmowa ta, bez żadnego wyjątku, da się zupełnie wytłumaczyć. Nie przekraczając granic lojalności i dobrej wiary, głównodowodzący armją ma prawo żądać, ażeby szczegóły działań jego i planów w czasie kampanji, były nawet nieznanym mocarstwom neutralnym. (*La Patr.*)

* Jego Cesarska Wysokość Książę Piotr Oldenburgski, wraz z synem Aleksandrem, w powrocie z zagranicy do Petersburga, raczył w dniu onegdajszym przejeżdżać przez Warszawę; w dniu zaś wczorajszym raczyła przybyć Jej Cesarska Wysokość Księżna Oldenburgska wraz z dwoma córkami.

* (Z włoki księżniczki Oldenburgskiej). *Kraków, 7 lipca.* Dziś przed świtem przewieziono przez Kraków z Wiednia drogą na Koszyce i Bochnię, osobnym pociągiem kolei żelaznej z Bochni do Granicy, zwłoki księżniczki Katarzyny Oldenburgskiej

zmarłej d. 23 czerwca w Römerbad. Zwłoki te pójdą do Petersburga. (Krak. Z.)

* (Wyrażenia uczuć wiernopoddanych, z powodu zamachu na życie Najjaśniejszego Pana.) *Siew. Pocz.* zamieszcza następujące najpoddaniejsze adresa:

Od szlachty gub. orenburgskiej, od mieszkańców m. Perejasława w gub. połtawskiej, od ziemstwa pow. gorochowieckiego, od ziemstwa pow. zienkowskiego, i od mieszkańców m. Szczygłow, oraz telegram z Czarnego Jaru do Najjaśniejszego Pana od mieszkańców i listy do ministra spraw wewnętrznych, od obywateli m. Wajūki od szlachty pow. nowotorzkiego.

* (Kronika kościelna). Wczoraj w kościele archikatedralnym i metropolitalnym św. Jana, sumę celebrował ks. Działkowski, kazanie miał ks. Cieślowski; artyści i chóry instytutu muzycznego pod kierunkiem swego dyrektora Ap. Kątskiego wykonali mszę Rincka, na graduale ze mszy Brzowskiego a na ofertorium hymn Mendelsohna-Bartholdy. — Przypadła na dzień wczorajszą pamiątka kościoła reformackiego obchodzoną była w tymże kościele przez nabożeństwo odpustowe; sumę celebrował ks. Czetkowski, proboszcz z parafii Zduńskiej, kazanie miał ks. Jackowski, po południu zaś ks. Szulc. — W kościele Panny Marji odpust Nawiedzenia Matki Boskiej rozpoczęty został nabożeństwem 40-godzinnem; sumę celebrował ks. Roguski, kazanie miał ks. Ruszkiewicz z rana, zaś ks. Podolski po południu. — W kościele św. Karola Boromeusza obchodzony był także odpust z zakonkludowaniem nabożeństwa 40 godzinnego; wotywę odpustową odprawił ks. Dobrowolski, sumę celebrował ks. Zwierzyński, po południu tenże kapłan intonował nieszpory; z rana kazanie miał ks. Lepkowski, na nieszporach ks. Męczyński; w czasie sumy artyści i amatorowie odśpiewali mszę Vogta. W kościele ks. pijarów, gdzie obchodzony był odpust św. Józefa Kalasantego, wotywę przed ołtarzem patrona dnia tego, odprawił ks. Pawłowicz, który następnie, podczas sumy celebrowanej przez ks. Jakubowicza, miał kazanie. Na chórze członkowie orkiestry wielkiego teatru i artyści opery, pod kierunkiem p. Quatriniego wykonali mszę Beethowena C. dur; na graduale panny Stankiewiczówna i Grabowska odśpiewały duet Cherubiniego; na ofertorium p. Kwiecińska, której towarzyszył na wiołonceł p. Szabliski, odśpiewała „ave verum” Mercadante; na benedictus kwartet na same głosy „quando corpus” ze Stabat Mater Rossiniego, w którym dali się słyszeć pp. Prochazka i Cieślowski, tudzież panny Graetz i Stankiewiczówna.

* (Kronika brukowa). Widocznie tegoroczny lipiec wziął na się rolę psotnego Chochlika i za pomocą słoty lub niepewnego stanu powietrza, przeszkadza warszawianom używać najmilszych przyjemności lata — spacerów zamiejskich, do których pogodny czerwiec przyzwyczaił ich tak łatwo! Jednakże, ponieważ na świecie strata jednych zawsze drugim zysk przynosi, przeto i niepogoda zabierając gości zamiejskim spacerowym przystaniom, napełnia nimi mnogie a różnorodne widowiska w obrębie miasta będące. Wczoraj naprzykład, nietylko że w teatrze Rappo, rozkupiono wszystkie bilety na parę godzin przed rozpoczęciem spektaklu, nietylko że ogród Dołiny czernił się od tłumnie zebranych, wiernych słuchaczy Bilsego, lecz nawet i cyrk Blennowa sprowadził około 600 osób, dzięki przybyciu pogromcy zwierząt, p. Kreutzberga, który z niepojętą śmiałością odbywszy w klatce z czterema lwami straszliwe ćwiczenia, podczas których te wspaniałe zwierzęta skaczały przez obręczę jak pudle, na rozkaz swojego pogromcy — wszedł do nich raz jeszcze później, i to w chwili karmienia, ażeby im przerwać rozpoczętą ucztę, oderwać chciwe paszcze od krwawego mięsiva! Doprawdy, trudno zrozumieć, jakim sposobem człowiek może się ryzykować na śmierć okropną dla jakiegokolwiek zysku! Że lwy te nie zawsze bywają potulnymi, świadczą o tem liczne i dość głębokie blizny po ciele ich pogromcy, który jednakże dotąd wychodził dość szczęśliwie z tych małych, familijnych zatargów... raz tylko jeden odleżawszy przez sześć tygodni zbyt dotkliwy kares rozgniewanej lwicy, która go rozszarpać pragnęła. Dwaj chińczycy, magicy z profesji, pokazywali swoje oryginalne sztuki, z wielką biegłością, szczególnież też apetyczne jedzenie płonącego ogniem papieru i wytworzenie obrzymiej świecy z paczki bibuły, powiodło się im wybornie; szkoda tylko, iż słabe oświecenie areny cyrkowej i świeże wrażenie lwów p. Kreutzberga odebrało wiele efektu ich kindżałowemu igraszkom, które jednakże denerwują widza. Lecz i „obrazy niktne” p. Morrisona w resursie obywatelskiej znalazły wielu i chętnych widzów, a sale obydwoch teatrów napełniły się

licznym zastępem spektatorów, z których jedni ulegli pokusie zobaczenia powabnych „Pensjonarek”, drudzy zaś, pragnęli nacieszyć się zawsze pożądaną i zawsze genialną grą Żółkowskiego w „Geldhabe”. Dla zakończenia tego szkicu zabaw i widowisk wczorajszych, dodamy już tylko, że zapowiedziane wyścigi konne trupy jeźdźców i amazonek Blennowa na mokotwskim polu, nie przysły do skutku i że w Eldorado, wczoraj jak zwykle zgromadził się liczny orszak wielbicieli tej „nowej zabawy”, która tak szczęśliwie zaaklimatyzowała się na bujnym gruncie warszawskim! Nakoniec, donosim jeszcze czytelnikom, iż w gastronomicznie ogródkowym zakładzie w domu Lessera, nowo przybyły z Paryża magik będzie pokazywał między innymi „Widma”, któremi Warszawa, powoli jakoś uapełniać się zaczyna... Al.

* (Omnibusy). Z powodu układania bruku na ulicy Miodowej, omnibusy z placu Krasińskiego do 3-ich Krzyży kursować będą ulicami: Długa, Bielańska, Wierzbowa, Czysta, Krakowskim-Przedmieściem i Nowym-Swiatem.

* (Wypadki). W dniu onegdajszym między 6-tą a 7-ą godziną po południu, Józef Orzechowski, terminator rzeźniczy, czyszcząc w szlachuzie pod N. 2567/8 flaki, przez nieostrożność wpadł w kocioł wrzącej wody po pas, skutkiem czego mocno został poparzony. — Tegoż dnia, Feliks Niedziałkowski, siodlarz, przy ulicy S-to-Jerskiej zamieszkały, zachorowawszy nagle, w przeciągu trzech godzin życie zakończył. Znalaziona w mieszkaniu jego fiaszeczka z jakimś płynem, prowadzi na domysł, że otrul się samowolnie. — Zaś pod N. 647/8 przy ulicy Przejazd, Filip Dąbrowski syn stróża, lat 5 mający bawiąc się z innymi dziećmi na gorze po wybranym sianie, spadł na dół z wysokości pierwszego piętra i zranił głowę.

* Konsul generalny królewsko-saski i konsul wejmarski, Stanisław Lesser, powrócił z Drezna.

* (Wydawnictwo Mosk. Wied.). Korespondent *Rus. Inw.* donosi, że Najjaśniejszy Pan udzielił pozwolenie wydawać nadal dziennik *Mosk. Wied.* poprzednim redaktorom wydawcom pp. Katkowski i Leontjewowi.

Anglja

* (Parlament). Londyn, 6-go lipca. Posiedzenia obu izb parlamentu zostały znowu odroczone. Lord Brougham wyrażał nadzieję, że przyjdzie natychmiast do skutku zawieszenie broni włosko-austriackie i następnie zwołany zostanie powszechny kongres dla przywrócenia pokoju. (Wolff's T. B.)

* (Odroczenie parlamentu). Na żądanie lorda Derby, parlament angielski na nowo odroczone zostanie w poniedziałek d. 9 lipca. (La Fr.)

Austrja

* (Koleje żelazne). Wiedeń, 5 lipca. Od wtorku po południa cały tabor przewozowy kolei północnej przewożonym jest na dworzec kolei południowych, a mianowicie kolei zachodniej, rabskiej i południowej. Dziesięć maszyn parowych zajętych jest nieustannie przewozem wagonów i lokomotyw, a do godziny 9-jej z rana dnia następnego dworce wymienionych kolei całe już były zapelnione. Zapasy magazynów kolei północnej mają być przewiezione do magazynów kolei południowej. Zarządzenia takowe dają pojęcie o przeobrażeniu panującym w Wiedniu. (Krak. Z.)

* (Interwencja). Dzienniki angielskie zamieściły telegram wyjęty z *Wien. Abp.*, a donoszący, że rząd austriacki jeszcze przed bitwą z d. 3 upraszał rząd francuski o interwencję, w celu wyjednania za jego pośrednictwem zawieszenia broni pomiędzy Austrią a Włochami. (La Fr.)

* (Zastępstwo). Wiedeń, 6 lipca. Na czas nieobecności hr. Mensdorffa tękę ministra spraw zagranicznych objął hr. Esterhazy. (Krak. Z.)

* (Król saski) przybył we środę rano do Wiednia i przyjmowanym był na dworcu kolei północnej przez N. Pana. Obaj monarchowie udali się wprost do Schönbrunu. Czy w orszaku króla Jana znajduje się i p. Beust, nie wiadomo. To tylko pewna, że zabrawszy swe kosztowności, wyniósł się on cichaczem z Pragi. (Krak. Z.)

Azja

* (Powstańcy). Z Chin donoszą: Powstańcy zajęli Tszungan nad wybrzeżem i wymordowali wszystkich miejscowych urzędników; panuje obawa, ażeby nie ucierpiał na tem wywóz berbaty w razie, gdyby miejsce to nie zostało napowrót odebrane. Konsul angielski Morrison w Tszifu w podróży swojej z Pekinu do Hunkowa został zamordowany. (Wien. Z.)

Francja

* (Polityka francuska). Dzienniki oceniają jednomyślnie świetny tryumf, jaki odniosła polityka francuska. (La Fr.)

* (Powątpiewanie). Większa część dzienników paryżkich powątpiewa o tem, ażeby Prusy zgodziły się na zawieszenie broni. (Nord.)

Hiszpanja

* (Oszczędności). *Epoca* donosi, że rząd hiszpański przedsięwziął nowy środek, mający na celu osiągnięcie oszczędności; podług pomienionego pisma, mają być zwinięte konsulaty w tych miastach, w których znajdują się poselstwa hiszpańskie, obowiązki zaś konsułów powierzone zostaną sekretarzom poselstw.

Prusy

* (Posłannictwo Prus). Berlin, 7 lipca. *Staats Anz.* pisze: Jak niegdyś wszystko to co Prusy osiągnęły, wychodziło na dobre całemu Niemcom, tak i obecnie Prusy na polach bitew w Czechach zakładają podstawy do odrodzenia Niemiec. Północne Niemcy coraz mocniej przekonywają się o tem, że Prusy nie z egoizmu, ale dla egzystencji i zabezpieczenia mienna narodowego chwyciły za broń. Ze względu na to, że nadzieje narodowe tylko z Prusami stoją lub wraz z niemi giną, północne państwa niemieckie stanęły po stronie Prus, które nigdy nie zapomną o tem, że owe państwa w czasie ciężkiej próby przystały do nich. Dziś odbędzie się w Berlinie, a w przyszłą niedzielę w całym kraju dziękiżne nabożeństwo za odniesienie zwycięstwa.

* (Reforma Związkowa.) *Internat.* donosi z Berlina, że rząd pruski zakomunikował plan swej reformy związkowej drugorzędym państwom, które weszły w przymierze z Prusami. Prusy żądają, ażeby wszystkie wojska niemieckie poddane były pod ich władzę wojskową, i ażeby same tylko uosobiły i reprezentowały Niemcy przy dworach mocarstw zagranicznych. (La Fr.)

* (Deputowani liberalni). Większa część dawnych deputowanych liberalnych, którzy przez wiele lat wysłani byli przez swoich wyborców do izby sejmowej, nie została tym razem napowrót wybrana; p. Grabow należy do tej liczby, w innych okręgach wyborczych został on jednak wybrany. Za to hr. Schwerin przepadł wszędzie. P. Vincke, który nie brał udziału w poprzednich posiedzeniach sejmu, został obecnie wybrany w czterech okręgach; w obecnych okolicznościach oddano przynajmniej sprawiedliwość człowiekowi, który pierwszy podniósł głos z trybuny pruskiej za przymierzem Prus z Włochami. (Nord.)

Szwajcarja

* (Sympatje i antypatje). Z ZÜRICHU pi-szą do *Nordd. A. Z.*: Wyznać niestety trzeba, że szwajcarzy nie mają wcale sympatji dla prusaków w ogólności i dla hr. Bismarcka w szczególności. Życzą tu sobie zwycięstwa dla włochów i porażki dla prusaków.

Włochy

* (Pożyczka przymusowa.) Donoszą, że wkrótce ogłoszony zostanie dekret dotyczący pożyczki przymusowej. Chociaż środki te są konieczne, sądzą, że byłoby bez wątpienia dobrze wprowadzić je, o ile można, jak najprędzej w wykonanie. Bilans banku z dnia 16 czerwca wykazuje, iż do tej daty wpłynęło na 250 mil. ustanowionej pożyczki 142 mil. Pozostałe 108 milionów powinny wpłynąć obecnie, gdyż nie widzimy żadnego innego nadzwyczajnego źródła, z któregooby można zaspokoić nieodzowne potrzeby. Każdy zgadza się na to, ażeby ogłoszono pożyczkę przymusową. Nie chcemy różnić się w zdaniu, tem więcej, że nie widzimy innego możliwego środka dla dopięcia celu. Zdaje nam się, że nie należy czekać do ostatniej chwili, gdyż ludzizm, którzy mają spłacić pożyczkę przymusową, potrzeba pozostawić czas do jej zaspokojenia. (Italie.)

Korespondencje Dziennika Warszawskiego.

Lwów, 3 lipca.

Legjon. — Zaufanie rządu. — Sprawa Kohna i sp. — Pobór izrac-litów. }

List Czartoryskiego przemawiający tak gorąco do ponoszenia ofiar na legjon, nie nie skutkował, a zwłaszcza, iż ani Czartoryski, ani ów obywatel, którzy tak hojnie obceni pieniędzmi oddziały buntownicze organizowali, nie nie ofiarowali.

Miasto nasze w tej chwili tak jest ogołoczone z wojska, iż zaledwie gdzie niegdzie z pojedynczym żołnierzem spotkać się można. Rząd nasz ogołociwszy kraj z wojska, musi być bardzo pewnym swego; czy jednak na partji demokratów polskich polega owa pewność, bardzo wątpliwe.

W tutejszym sądzie krajowym karnym ma się wkrótce odbyć ostateczna rozprawa w sprawie Kohna i spółki. Kohn był konduktorem przy kolei galicyjskiej, gdzie pakunki pasażerów zapomocą wytrychów otwierał

